

JUNY 2014 | NÚM. 28 | ANY III
LA REVISTA DE REUS

NW

El Negre Un cabdill a l'exili

TRONADES DE FORA VILA
REUS NO TÉ L'EXCLUSIVA D'AQUESTA
MANIFESTACIÓ PIROTÈCNICA

4€

Un cabdill a l'exili

Text: Andreu Sotorra | Fotos: Carles Fargas

Elegant, discret, diplomàtic, noble, conservador i progressista a la vegada. El gegant Negre parla en aquesta entrevista dels seus probables orígens, de l'arribada d'ell i la seva parella a Reus fa 25 anys, una mica abans de la caiguda del Mur de Berlín. A més, desvela alguns secrets d'estat municipal que, si als carrers encara hi hagués llambordes i tinguessin orelles, s'aixecarien soles del Tomb de Ravals.

—Gràcies per rebre'ns, al fotògraf i a un servidor, amb el vostre vestit de gala de recepcions institucionals.

—No es mereixen. Quan hi ha càmeres, cal vigilar la imatge. Un cabdill ha de donar exemple a la seva gent i no s'ha de deixar mai a casa els penjolls: la diadema, el collaret, ah!, i el ceptre... ni que pesi una mica!

—De quina tribu procediu?, perquè, al Pacífic, n'hi ha un planter...

—Jo no tinc pàtria tribal. Sóc un cabdill a l'exili. Diuen que els meus megarebesavis, segles enrere, eren zulús. De quina manera van arribar a Nova Terra del Mar, que aquí en diuen Nova Zelanda, no ho sé. Hi ha qui parla de tribus caníbals... Em sap greu decebre, però la mestressa i jo som vegetarians.

—Així, no sabeu ben bé res dels vostres orígens...

—Quan m'ho pregunten, sempre dic que som de Balmes.

—De Balmes...? Una illa del Pacífic...?

—No, home, no! De Balmes, del carrer de Balmes... Carrer d'artesans. El Balmes de Reus ha estat com aquell Montmartre de París: cal Ferré de les olles, ca la Segrià de la ceràmica, cal Gort dels quadres, cal Ferrari dels gegants...

«Als anys setanta, el racisme no estava tan à la page com ara, però jo penso que l'antiga parella de negres ja va ser víctima d'un racisme primitiu. I, mira, amb les llances cap a la reserva del museu!»

—Ferrari, no, que és un auto... cal Ferran, voleu dir...

—Això, sí, el Ferran. Tot un mestre artesà. Per mi, un Déu creador. Mireu, per a l'ètnia zulú, el déu Unkulunkulu va sortir del no-res i va crear el primer gegant a partir de dos pedrots. En Ferran és el nostre Unkulunkulu particular. I ja tenim vint-i-cinc anys des de la reencarnació.

—La reencarnació...?

—Sí, totes les tribus del Pacífic hi creiem. Les ànimes en pena giren i giren per l'univers fins que troben el seu Unkulunkulu que els dóna forma. I nosaltres vam venir a petar aquí. Primers negres catalans enmig de rostres menjablancs.

—Quins records teniu del primer dia que va veure el barri de naixença?

—El primer que recordo és haver vist un paio alt com un Sant Pau, amb un garrot i un escut dalt d'una columna, i en pilotes! Em vaig esgarriar!

—L'Hèrcules, esclar...

—Vaig pensar: si em claven allà dalt, amb el vertigen, em fotrè una patacada! Per cert, ¿oi que no sabeu què hi fa de debò, l'Hèrcules, allà al capdamunt?

—Doncs, no. Des que és a la rotonda, sembla un urbano dels d'abans...

—M'han dit que té un sou fix de Casa de la Vila i dietes de la Regidoria de Promoció Econòmica.

—Alça, Manela!

—Tal com us ho dic. El tenen allà dalt, a la rotonda, perquè vigili si pugen els russos pel Camí de Salou.

—Home, que Reus no és Ucraïna!

—L'Hèrcules avisa amb el mòbil els de la Unió de Botiguers quan els russos desembarquen dels autobusos: "Ja pugen, ja pugen!". I així, els botiguers passen la crida al gremi perquè obrin les tendes a l'hora de dinar.

—Sí, home! I ara potser em direu que el Prim també vigila els que arriben pel carrer de Sant Joan...

—Epl, el Prim no el toquem que està d'efemèride. Quina mania a ensenyar la mómia d'aquest home quan el remenen! Parlant del Prim, us en puc dir una altra. M'han dit que l'Associació de Pares i Mares Bressolaires vol que al pedestal en lloc del cavall hi posin la Mulassa amb el Prim eixarrancat damunt.

Per al gegant, l'escultor Ramon Ferran és un Déu creador.

«El carrer Balmes de Reus ha estat com aquell Montmartre de París: cal Ferré de les olles, ca la Segrià de la ceràmica, cal Gort dels quadres, cal Ferrari dels gegants...»

La referència més antiga dels gegants de Reus és del 1620. Andreu de Bofarull descriu quatre primers gegants i ja esmenta un gegantó o gegantona negra del 1756. El 1833 el Gremi d'Adroguers va intentar la creació d'una parella negra, però en va desistir quan, encarregats dos gegants etiops, va semblar que podrien servir de befa contra els liberals, ja que aquests eren motejats com a "negres" pels absolutistes. Després de diversos intents de creació d'uns gegants negres, el 1976, el Montepio de Conductors se'n va encarregar. Però quan van arribar d'un taller valencià, es van detectar els mals acabats. Un cop reparats, els Negres vells es van estrenar el 1977, però el 1989 es van retirar, sobretot, per la poca acceptació estètica. Els reusencs els

havien arribat a xiular i tot. La Colla Gegantera i Carrutxa van engegar la campanya *Negres i Nous* per posar en marxa el projecte de recanvi. Els nous Negres es van encarregar a l'escultor Ramon Ferran i es van estrenar per la Misericòrdia del 1989, apadrinats per Ràdio Reus, les entitats i els col·laboradors de la campanya, a més del Carrasclat i l'Índia. El gegant Negre pesa 46 quilos i fa 2,93 metres d'alçada. La geganta Negra pesa 49 quilos i fa 2,90 metres d'alçada. Per Sant Pere del 1999, els Negres van estrenar vestits amb motiu del 75è aniversari de la ràdio. Els dos han lluit fins ara vestits de roba de seda natural. Aquest any commemoraran el seu 25è aniversari

(Font: Gerard Pouget / www.festesreus.cat).

—Un lloc per anar de copes?

—Sóc abstemi. Aigua a raig de la font del rei Neptú de la plaça del Víctor.

—En quin lloc us poseu quan peta la Tronada?

—Davant de cal Navàs, per si cal córrer sota les porxades.

—Quina ha estat la vostra última celebració a la plaça de Prim?

—El dia dels Tres Tombs, d'incògnit, en un dels carruatges, ajupit sota la vela.

—El/la gegant/a que més us agrada?

—El Carrasclat. De tant en tant en pica l'ullet, *el pillin*. Em sembla que li caic bé.

—Un reusenc amb qui us agradaria fer un vermut?

—Quan es reencarni, amb el pintor Tapiró, el primer "fotògraf" dels negres.

—Si vós fóssiu alcalde...

—Faria que tots els regidors cantessin a cor, abans de començar el ple, la cançó dels Nanos: "Els nanos mengen trumfos, arròs i peix pudent./ No sé com s'ho arreglen aquesta pobra gent./ Els nanos són uns dropos, no volen treballar,/ i a Casa de la Vila els volen despatxar".

—No pot ser...

—Doncs, sí. Els papàs i les mamàs diuen que els seus plançons han de poder penjar els xumets tot l'any i no només per festes, quan la Mulassa surt.

—Però quin mal els ha fet el pobre cavall del Prim...

—Molt de pobre i pobre, ara que perilla. Però, au, a veure qui em sap dir quin nom té el cavall del Prim... Tants anys allà dalt, amb la pota vinculada, que deu patir artrosi, la bèstia,

i ningú no s'ha preocupat mai de posar-li un nom.

—No m'imagino el sabre enlaire del Prim carregat de xumets com si fos el Pont de les Arts de París carregat de cadenats dels enamorats...

—No sabeu el que encara ens falta per veure en aquest poble! A Roma, tampoc no s'imaginaven que, per culpa d'aquell escriptor escalfabraguetes, un tal Motxia, el Ponte Milvio estigui ple de cadenats. Ja us dic jo que

el cavall del Prim té els dies comptats.

—Com la parella de Negres vells, que va durar poc...

—Ah! Una història molt trista. Aquella parella no va tenir la sort de reencarnar-se en una nissaga de cabdills nobles com la mestressa i jo. Però d'això ja fa quasi quaranta anys... Als anys setanta, el racisme no estava tan *à la page* com ara, però jo penso que aquella parella de negres ja va ser

víctima d'un racisme primitiu. I, mira, amb les llances cap a la reserva del museu!

—A Tarragona, hi ha els Negritos de fa segles i ningú no els ha fet fora...

—No em provoqueu! ¿Dels Negritos d'allà baix en dieu gegants...? Perdoneu-me, però en el nostre gremi encara hi ha classes.

—No us agradaria tenir un monument, com el que té

el gegant Indi al pati del dispensari antituberculós de l'antic Hospital de Sant Joan?

—No em burxeu l'ego que tinc la reixeta fluixa. A ca la Vila ja tenen prou *gastos*. A més, si et fan un monument, els coloms se't caguen al cap!

—Vau tenir cap oferta per fer de candidat a les eleccions europees, amb l'allau de llistes que hi va haver?

—En vaig rebre una d'un tal Foment de Tòtems Liberals de Reus (FOTLL). Però jo sóc un cabdill exiliat, ja us ho he dit. La meua política és la del meu ceptre.

—Doncs, que el déu Unkulunkulu us conservi el ceptre per molts anys...

—I que vostès ho puguin veure.

El Negre no es deixa mai a casa els penjolls, ni tan sols per anar a comprar al mercat.

EL SUPORT LEGAL PRECÍS
administratiu
civil
mercantil
penal
urbanístic

PAGÈS
ADVOCATS

Pl. de Prim 12, 5è D · 43201 Reus · Tel. 977 722 614 · Fax 977 127 829 · reus@pagesadvocats.com